

ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ

Інтелектуальна діяльність є рушійною силою розвитку світової економіки та суспільства в цілому. Різноманіття сучасних інноваційних напрямків охоплює усі сфери життєдіяльності: від побутової до високотехнологічних галузей економіки. Інтенсивність створення та впровадження інновацій є важливим індикатором розвитку окремих країн. Спроможність вітчизняних підприємств до інноваційних змін визначатиме у найближчій перспективі можливість переходу від сировино-орієнтованої економіки до економіки виробництва та інноваційного розвитку. Проведені дослідження інноваційних процесів на підприємствах в Україні дозволили зробити наступні висновки:

- протягом тривалого часу відбувається скорочення кількості винаходів та корисних моделей;
- винахідницька діяльність не розвинена на вітчизняних підприємствах, які орієнтовані, в основному, на забезпечення власної продукції відповідними знаками для товарів та послуг;
- у більшості українських підприємств інтелектуальна власність є незначним чинником конкурентних переваг;
- більшість вітчизняних підприємств не проводять активну інноваційну діяльність щодо створення об'єктів інтелектуальної власності [1, с.193].

До основних перешкод на шляху активізації інноваційного розвитку підприємств, процесів створення об'єктів інтелектуальної власності та трансферу технологій можна, на нашу думку, віднести:

- недосконалість законодавчої бази щодо стимулювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств (протиріччя в існуючих законах та нормативних актах);
- відсутність дієвих загальнодержавних та регіональних інноваційних програм підтримки трансферу технологій;
- недосконалість механізмів та критеріїв відбору перспективних інноваційних проектів;
- нерозвиненість інноваційної інфраструктури (центри трансферу технологій, інноваційні інкубатори тощо);
- відсутність підтримки на загальнодержавному рівні раціоналізаторства та винахідництва;
- обмеженість державного фінансування пріоритетних інноваційних програм;
- недосконалість механізму формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні тощо.

Однак, зважаючи на орієнтацію вітчизняної економіки на тісну взаємодію з міжнародним ринковим середовищем, виникає нагальна необхідність у

сприянні на усіх рівнях (макро- та мікро-) активізації інноваційного розвитку, зокрема, шляхом формування відповідної інфраструктури для супроводження та реалізації інноваційних проектів та трансферу технологій. Крім того, набуває важливого значення долучення вітчизняних підприємств до міжнародного трансферу технологій. Міжнародний трансфер технологій є сьогодні важливим інструментом залучення та освоєння передових технологій, особливо для країн, що розвиваються, а тому й важливим чинником інноваційного розвитку.

Дослідження, проведені Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації свідчать про деяке поживлення протягом останнього періоду діяльності вітчизняних підприємств та організацій у напрямку міжнародного трансферу технологій. Зокрема науковці зазначають, що «Пріоритетними напрямками для українських винахідників на світовому ринку є медицина, стоматологія, фармація, сільське господарство з харчовою промисловістю, виробництво матеріалів (у т. ч. для будівництва і виробництва тари), інформаційно-комунікаційна сфера та очищення води. Пріоритети щодо фармації, сільського господарства та харчової промисловості, інформаційно-комунікаційних технологій співпадають із пріоритетними напрямками патентування в Україні у національному офісі» [2, с. 93-94].

До першочергових завдань з активізації міжнародного трансферу технологій, на нашу думку, відносяться:

- побудова інтегрованої мережі трансферу технологій, яка об'єднає існуючі центри інновацій та трансферу технологій в єдину мережу для формування спільної стратегії виходу на міжнародні ринки та координації напрямків забезпечення міжнародної співпраці;
- формування та фінансування інноваційних державних програм, спрямованих на активізацію пріоритетних напрямків технологічного розвитку;
- удосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності;
- розвиток державної програми підтримки винахідництва і раціоналізаторства та сприяння участі вітчизняних винахідників у міжнародних конкурсах та програмах.

Можна зробити висновок, що трансфер технологій є важливим чинником розвитку як окремих підприємств, так і економіки в цілому. Створення ефективної інноваційної структури, підтримка держави та регіональних органів влади є основними напрямками забезпечення цих процесів.

Література

1. Semenova V. Financial support for formation of intellectual capital of enterprises. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 2018. Том 1 (24). С. 190-195.
2. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році: аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша та ін. К.: УкрІНТЕІ, 2018. С. 93-94. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/monitoring-prioritet/stan-id-2017-f.pdf>